

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Здобувачка ступеня доктора філософії Грищенко Анна Леонідівна, 1986 року народження, освіта вища: закінчила у 2008 році Академію адвокатури України за спеціальністю «Правознавство», аспірантка заочної форми здобуття вищої освіти Київського національного університету технологій та дизайну, Міністерства освіти і науки України, м. Київ з 2020 року до цього часу, виконала акредитовану освітньо-наукову програму Право.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Київського національного університету технологій та дизайну від «20» червня 2024 року № 205, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – доктор юридичних наук, професор Юрій ОНІЩИК, завідувач кафедри приватного та публічного права Київського національного університету технологій та дизайну.

Рецензентів – кандидатка юридичних наук, доцентка Ольга КОВАЛЬ, доцентка кафедри приватного та публічного права Київського національного університету технологій та дизайну;

– кандидатка юридичних наук, доцентка Інна КОВАЛЕНКО, доцентка кафедри приватного та публічного права Київського національного університету технологій та дизайну;

Офіційних опонентів – доктор юридичних наук, професор Віктор ЛАДИЧЕНКО, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Національного університету біоресурсів і природокористування України;

– кандидатка юридичних наук, доцентка Раїса ПЕРЕЛИГІНА, завідувачка аспірантури Київського університету права НАН України,

на засіданні «26» серпня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право Анні ГРИЩЕНКО на підставі публічного захисту дисертації «Правове регулювання охорони особи від правопорушень домашнього насильства» за спеціальністю 081 Право.

Дисертацію виконано у Київському національному університеті технологій та дизайну Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник: Ігор ДІОРДІЦА, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри приватного та публічного права Київського національного університету технологій та дизайну.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису; основні результати дослідження, ступінь їх наукової новизни та значущості

полягають у визначенні сутності та особливостей правового регулювання охорони особи від правопорушень домашнього насильства. Основні положення, що визначають наукову новизну дисертаційної роботи полягають у наступному:

вперше:

– сформульовано дефініцію «державна політика у сфері запобігання та протидії домашньому насильству» як засновану на концепції запобігання та протидії правопорушенням комплексний напрям державної політики, який передбачає: 1) державне управління, засноване на засадах державної управлінської культури, спрямоване на реалізацію національних інтересів щодо запобігання та протидії домашньому насильству; 2) політико-правове регулювання суспільних відносин у сфері запобігання та протидії домашньому насильству; 3) діяльність політичних інститутів у цій сфері, головною метою якої є творення потенціалу щодо запобігання та протидії домашньому насильству через ефективну реалізацію інституційної спроможності, що виявляється у формуванні необхідних і достатніх умов для: а) ефективного реагування на факти домашнього насильства; б) надання допомоги та захисту постраждалим особам, забезпечення відшкодування шкоди, завданої домашнім насильством; в) належного розслідування фактів домашнього насильства, притягнення кривдників до передбаченої законом відповідальності та зміна їхньої поведінки;

– обґрунтовано, що Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» та Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу із цими явищами відображають відмінні за своїм логіко-семантичним спрямуванням напрями реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству. Термін ««combating»», який значною мірою формує концепт реалізації державної політики у сфері запобігання та протидії домашньому насильству в Україні, раціональніше було б перекласти саме як «протидія», а повна назва Стамбульської Конвенції має означатись наступним чином: «Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та протидію цим явищам». Відповідно, у змісті самої Конвенції, також термін «боротьба» замінити на «протидія»;

– аргументовано доведено відмінність понять «домашнє насильство» і «аб'юз» у зв'язку з чим з метою системного удосконалення чинного законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству ч. 1 ст. 1 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» запропоновано доповнити таким пунктом:

«3-1) домашній аб'юз – діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства з метою придушити волю особи, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім

подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь»;

– з метою системного удосконалення чинного законодавства про запобігання та протидію домашньому насильству запропоновано ст. 126¹ Кримінального кодексу України доповнити частиною другою такого змісту:

«2. Домашній аб'юз, тобто умисне систематичне вчинення фізичного, психологічного або економічного насильства щодо подружжя чи колишнього подружжя або іншої особи, з метою придушити волю особи, з якою винний перебуває (перебував) у сімейних або близьких відносинах, що призводить до фізичних або психологічних страждань, розладів здоров'я, втрати працездатності, емоційної залежності або погіршення якості життя потерпілої особи, -

карається пробаційним наглядом на строк від трьох до п'яти років, або обмеженням волі на той самий строк, або позбавленням волі на строк до трьох років».

Здобувачка має 12 наукових публікацій за темою дисертації, з них 4 статті у наукових фахових виданнях України категорії Б, 8 тез доповідей на всеукраїнських та міжнародних науково-практичних заходах:

1. Катеринчук К.В., Грищенко А.Л. Проблеми охорони здоров'я людини в проєкті Кримінального кодексу України. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2021. № 2 (119). С. 83-89. DOI: <https://doi.org/10.33270/01211192.83>.

2. Грищенко А.Л. Проблемні питання кваліфікації сексуального насильства як форми домашнього насильства. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2022. № 1. Том 33 (72). С. 70–74. DOI: <https://doi.org/10.32838/TNU-2707-0581/2022.1/13>.

3. Грищенко А.Л. Проблемні питання кваліфікації економічного насильства як форми домашнього насильства. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2022. № 3. Том 33 (72). С. 39–43. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2022.3/07>.

4. Грищенко А.Л. Теоретичні основи кримінально-правової охорони особи від домашнього насильства. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки*. 2023. № 1. Том 34 (73). С. 136–140. DOI: <https://doi.org/10.32782/TNU-2707-0581/2023.2/22>.

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

– Оніщик Юрій Віталійович, голова спеціалізованої вченої ради, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри приватного та

публічного права Київського національного університету технологій та дизайну. Оцінка позитивна, без зауважень.

– Коваль Ольга Миколаївна, рецензентка, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри приватного та публічного права Київського національного університету технологій та дизайну. Оцінка позитивна, без зауважень.

– Коваленко Інна Анатоліївна, рецензентка, кандидатка юридичних наук, доцентка, доцентка кафедри приватного та публічного права Київського національного університету технологій та дизайну. Оцінка позитивна, без зауважень.

– Ладиченко Віктор Валерійович, опонент, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Національного університету біоресурсів і природокористування України. Оцінка позитивна, без зауважень.

– Перелигіна Раїса Володимирівна, опонент, кандидатка юридичних наук, доцентка, завідувачка аспірантури Київського університету права НАН України. Оцінка позитивна, без зауважень.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує Грищенко Анні Леонідівні ступінь доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Голова спеціалізованої вченої ради

Юрій ОНІЩИК